

Otázka: Ustájení koní

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): xxx

Zásady:

- stáje musí být suché, vzdušné, snadno větratelné, snadno dezinfikovatelné

Stáj:

Umístění:

- mírně vyvýšené slunné místo, ne v dolíku, ne na kopci
- podélná osa sever-jih (stejněměrné osvětlení)

Materiál:

- cihly, dřevo... (teplé mat.), méně vhodné: plech, beton

Dveře do stáje:

- nejlépe dělené, š: 2,5-4m, v: 2,5-3m, dobrá tepelná izolace, bez výčnělků, uzamykatelné

Podlaha:

- pevná, pružná, nepropustná, odolná, lehce čistitelná, spád: 1,5-2%
- materiál: dřevěné špalky (výborné, drahé), beton, cihly, dlažba (levná, nesplňuje vše), guma... (nejlepší, drahé)

Chodby:

- š: 2,5-3m, dle typu stáje, boxových dveří

Typy ustájení:

VOLNÉ (skupinové):

- nejvhodnější, nejpřirozenější
- chovné klisny, odchov hříbat
- stavebně náročné na prostor, podlaha 6-16 m²/kůň (podle kategorie)
- podlaha bez kanalizace, hluboká podest., obj. krmiv. na zem, jádro do krmných žlabů, voda žlaby

BOXOVÉ (individuální):

- porodní boxy (4x5m), boxy pro spor. a plemen. koně (3x4m)
- vybavení: autom. napáječka, krmný žlab, kroužky na uvázání

VAZNÉ:

- užitkoví a pracovní koně (wellfare)
- stání: š: 1,5-1,8m, d: 3-3,5m, odděleny pevnými stěnami nebo přívorami završenými na kroužcích
- vázání: pomocí dvou vazáků s dřevěnými koulemi na koncích (napínání)

Podestýlka:

- VÝMĚNNÁ: denně se vyměňuje, pracné, spotřeba: 3,5-10kg/box/den
- MATRACOVÁ: více vrstev (piliny, vápno, sláma), denní odklíz výkalů, mokrého, komplet. Výměn. 1x za měs., spotř. 5-6 kg
- HLUBOKÁ: ve volných stájích, odklíz 1x za 2.3 měs., spotřeba cca 6 kg slámy/den

Mikroklima:

- koně jsou citliví především na vlhkost (50-70%), průvan (do 0,5m/s) a prach (horší dýchání, přenos nemocí)
- plyny: O₂, CO₂ (větrání, nedostatek - malátnost, poruchy metabolismu), NH₃ (čpavek), H₂S - po čuchu
- světlo: min. 40 Lx, ideál: 200 Lx (přirozené světlo - okna x umělé - zářivky)

Zlozvyky:

- příčiny: nuda (dlouhodobé stání ve stáji), samota (izolace, nedostatek rozptýlení), napodobování, nedostatky v KD, ošetřování, špatná péče/zacházení

nejčastěji:

- *Klkání* - polykání vzduchu
- *Tkalcování* - kývání hlavou ze strany na stranu + přenášení váhy (přešlapování) z nohy na nohu
- *Hodinaření* - chození po boxu do kruhu
- *Okusování* - dřeva, broušení zubů o mříže, žlab...
- *Zlostnost* - útočnost, vzdorovitost
- *Hrabání* - přední končetinou, prošení
- *Kopání* - vůči někomu, do stěn stáje
- *Trhání výstroje* - ohlávky, vazáky, deky, bandáže...
- *Otírání nohou* (možná příčina parazitů).